

Sylistä syliin

312

Pieniä suuria tekoja

Tehtävä:

Harjoitellaan keskittymistä ja yhdessä toimimista siirtämällä palloa ringissa eteenpäin koskematta siihen käsillä.

Tila:

Tuoleista tehty rinki, jossa on yhtä monta tuolia, kuin on osallistujaa.

Tarvikkeet:

Pallo.

Aika:

10 minuuttia.

Ohjeet

Harjoituksessa palloa siirretään sylistä syliin. Kuvitellaan, että koulutustilan lattia on täynnä vaarallista ainetta, joten jalat tai pallo eivät voi koskea lattiaan. Palloon ei saa koskea käsillä. Jotta pallo saadaan siirrettyä seuraavan syliin, osallistujien on autettava toinen toisiaan. Jos on aikaa, voidaan sopia, että mikäli pallo tippuu, koko ryhmän on aloitettava alusta. Harjoituksen jatkuessa voi mukaan ottaa lisäpalloja, jotka liikkuvat piirissä yhtä aikaa. Pallot laitetaan liikkeelle eri kohdista rinkiä.

Keskustelukysymykset:

- Mikä harjoituksessa oli vaikeinta?
- Millaista vuorovaikutusta edellytettiin, että pallon siirtäminen onnistui?

Avainsanat:

- Toiset huomioiva käytös
- Sanaton viestintä
- Katsekontakti
- Ryhmäyttäminen

Taustaa

Sanaton viestintä

Yläkouluun siirryttäessä kiusaaminen muuttuu usein epäsuoremmaksi ja hienovaraisemmaksi. Sanaton viestintä voi olla merkittävä osa epäsuoraa kiusaamista. Sanaton viestintä tarkoittaa viestinnän ei-kielallista ulottuvuutta: ilmeitä, eleitä, kehon asentoja ja äänen piirteitä. Sanaton viestintä antaa vihjeitä siitä, kuinka tulkita kielellistä viestiä. Sitä havainnoimalla voidaan kuvata, miten jotakin sanotaan. Sanattomalla viestinnällä on monia tehtäviä. Nonverbaaliset viestit, kuten katsekontakti, osallistujien välinen etäisyys tai vaikkapa tuollilla keikuttelu, säätelevät ryhmän vuorovaikutusta. Niiden avulla ilmaistaan tunteita ja näytetään ryhmän henkilösuhteita, rooleja tai valta-asemaa.

Sanaton viestintä täydentää sanallista viestintää. Ilkeä viesti voi olla piilotettu näennäisesti myönteisen puheen taakse. Tällöin viesti on hyvin ristiriitainen: sanoilla saatetaan viestiä jotain muuta, myönteistä, mutta samalla ilmeet ja eleet paljastavat, että viestin todellinen sisältö on halveksiva ja loukkaava.

Sanattomien viestien tulkitseminen on usein vaikeampaa kuin sanallisten viestien. Esimerkiksi levoton kiemurtelu tuollilla toisen puhuessa voi tarkoittaa tylsistymistä puhujan juttua kohtaan, johtua nälästä, särystä jne. Sanaton viestintä onkin usein monimerkityksellistä ja joskus ristiriitaistakin. Sanaton viestintä voi olla myös merkittävä osa kiusatun puolustamista eli sitä, miten hienovaraisesti pienin elein osoitetaan tukea kiusatulle. Pieni nyökkäys, hymy tai hyväksyvä katse tekevät paljon. Tukioppilaita on hyvä ohjata pohtimaan hienovaraista sanatonta viestintää. Enhän huomaamattani osallistu jonkun oppilaan mitätöimiseen tai ulkopuolelle jättämiseen? Miten voi osoittaa hyväksyntää sanattoman viestinnän avulla?

Kerro osallistujille

- Sanaton viestintä voi olla merkittävä osa epäsuoraa kiusaamista. Ilkeä viesti voi olla piilotettu näennäisesti myönteisen puheen taakse. Tällöin viesti on hyvin ristiriitainen: sanoilla saatetaan viestiä jotain muuta, myönteistä, mutta samalla ilmeet ja eleet paljastavat, että viestin todellinen sisältö on halveksiva ja loukkaava.
- Sanaton viestintä voi olla myös merkittävä osa kiusatun puolustamista - sitä, miten hienovaraisesti pienin elein osoitetaan tukea kiusatulle. Pieni nyökkäys, hymy tai hyväksyvä katse tekevät paljon.

Lähteet:

Toivakka S. & Maanoja M. 2011. Itsetunto kohdalleen! Harjoituksia itsetuntemuksen ja vuorovaikutustaitojen oppimiseen. PS-Kustannus.